

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ та СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
Харківська державна академія культури
Факультет аудіовізуального мистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
аудіовізуального мистецтва

Наталія МАРХАЙЧУК

29 жовтня 2024 р

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

для здобувачів
спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»
галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(денна форма навчання)
за освітньо-професійною програмою
«Фотомистецтво та відеографія»

Харків 2024

Програма атестаційного екзамену з за освітньо-професійною програмою «Фотомистецтво та відеографія» для здобувачів спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (денна форма навчання).

Укладачі:

ст.викладач Євгеній Павлов
ст.викладач Олександра Осадча
викладач Станіслав Остроус

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри фотомистецтва та операторської майстерності

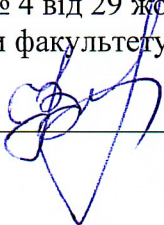
Протокол № від ____ жовтня 2024 року.
Завідувач кафедри Дмитро КОНОВАЛОВ

СХВАЛЕНО

радою факультету Аудіовізуального мистецтва

Протокол № 4 від 29 жовтня 2024 року.
Голова ради факультету Наталія МАРХАЙЧУК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підсумкова атестація бакалавра аудіовізуального мистецтва за освітньо-професійною програмою «Фотомистецтво та відеографія» передбачає перевірку загальнотеоретичної та практичної підготовки випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у відповідності до Стандарту вищої освіти спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджений та введений в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 956).

Визначення рівня теоретичної підготовки випускників за освітньо-професійною програмою «Фотомистецтво та відеографія» має відбуватися на атестаційному екзамені з майстерності фотографа, в той час, як визначення рівня їх практичної підготовки передбачене під час публічної демонстрації і захисту кваліфікаційної роботи (експозиція, артбук, фотокнига).

Мета атестаційного екзамену з майстерності фотографа: встановлення відповідності результатів навчання випускників освітньо-професійною програмою «Фотомистецтво та відеографія» змісту та вимогам освітньо-професійної програми, за якою вони навчалися.

Форма проведення підсумкової атестації – усний іспит за білетами.

Процедура проведення іспиту визначається відповідним Положенням.

Структура екзаменаційного білету. Екзаменаційний білет має містити три питання: два з майстерності фотографа та одне із зображальної культури фотографії (історичний чи аналітичний аспект).

Програма атестаційного екзамену з майстерності фотографа включає найважливіші питання з основних складових творчої та виробничої діяльності фотографа, які відображені в комплексі нормативних освітніх компонент, а саме «Мистецтво фотографії», «Світло і композиція», «Переглядовий семінар», «Історія фотографії». Програмою передбачене висвітлення міждисциплінарного зв'язку навчальних дисциплін різних частин навчального плану, при цьому врахована специфіка кожної дисципліни та її спрямованість на формування відповідних компетенцій та програмних результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджений та введений в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 956).

Під час екзамену здобувач повинен показати розуміння основних законів, закономірностей мистецько-виконавської діяльності, їх практичного значення в процесі творення аудіовізуального твору, перспектив розвитку галузі та продемонструвати уміння використовувати набуті знання для вирішення прикладних питань. Також він має продемонструвати орієнтування у фактичному матеріалі, показати свою обізнаність з творчістю визначних представників аудіовізуального мистецтва (у першу чергу фотографів).

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ,

визначені Стандартом вищої освіти спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджений та введений в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 956.), перевірка яких передбачена на атестаційному екзамені

ПРН 2	Володіти методами та навичками роботи з монтажною технікою та програмним забезпеченням.
ПРН 3	Володіти методами та навичками роботи зі знімальною та освітлювальною технікою та обладнанням.
ПРН 7	Забезпечувати виразність при втіленні авторського задуму аудіовізуального твору.
ПРН 1 6	Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно та письмово.
ПРН 1 7	Збирати, оцінювати, аналізувати та обробляти інформацію з використанням сучасних інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення.

ПРН 1 8	Приймати ефективні рішення на основі релевантних даних із застосуванням сучасних методів і засобів прийняття рішень, у тому числі багатокритеріальних рішень в умовах невизначеності.
ПРН 1 9	Володіти знаннями, уміннями й навичками щодо забезпечення необхідного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях, охорони праці та виробничої санітарії

ПРОГРАМА атестаційного екзамєну

Тема 1. Фотографія як засіб культурної комунікації. Візуальна мова фотографії: універсальність та багатозначність. Фотографія як засіб збереження та трансляції культурних цінностей. Глобалізація та візуальна культура: роль фотографії у формуванні спільного інформаційного простору. Фотографія як культурний код: етнічна, національна, історична ідентичність.

Тема 2. Фотографія в інформаційному просторі. Документальна фотографія: репортаж, журналістика, війна, катастрофи. Проблема маніпуляції та достовірності зображення в епоху цифрових технологій. Вплив соціальних мереж на споживання фотографічного контенту. Інформаційна перевантаженість та девальвація образу у сучасному світі.

Тема 3. Фотографія як інструмент освіти та просвіти. Використання фотографії в освітніх програмах та історичних дослідженнях. Фотографія як спосіб дослідження реальності: наукова, етнографічна, соціологічна фотографія. Архівна фотографія та реконструкція історичних подій. Фотографія як доказ: роль зображення в наукових та юридичних контекстах.

Тема 4. Фотографія як форма мистецтва. Фотографія між мистецтвом та реальністю: естетичні критерії в різні епохи. Основні течії в сучасній мистецькій фотографії: концептуалізм, мінімалізм, експериментальні форми. Фотографія в музеях та галереях: проблеми презентації та експонування. Дискусія про «авторську фотографію» та її місце у мистецькому полі.

Тема 5. Фотографія як форма самовираження та особистої ідентичності. Селфі як культурний феномен: самопрезентація, соціальні стандарти та проблематика нарцисизму. Фотографія як особистий щоденник: проектна фотографія та візуальні історії. Вплив фотографії на формування особистої та колективної пам'яті. Гендерний аспект у фотографії: репрезентація жіночого та чоловічого погляду.

Тема 6. Фотографія в розважальній індустрії. Фешн-фотографія: естетизація та стандарти краси. Фотографія в кіно, рекламі та музичній індустрії. Віртуальні фотографічні світи: 3D-фотографія, геймінг, AR/VR. Інстаграм-естетика: тренди та мода на певні типи візуальних образів.

Тема 7. Фотографія як інструмент пропаганди та маніпуляції. Історія використання фотографії в політичній пропаганді. Цензура, постановочна фотографія та маніпуляція громадською думкою. Роль фотографії у воєнних конфліктах та соціальних протестах. Deepfake та цифрова дезінформація: проблема фальсифікації візуальних доказів.

Тема 8. Фотографія у філософському дискурсі. Теорія «смерті автора» в контексті фотографії (Ролан Барт). Фотографія як «вікно в реальність» та її проблематика в постмодернізмі. Симулякри та гіперреальність у фотографічному зображенні (Жан Бодрійяр). Пам'ять та час у фотографії: концепція «моменту» (Анрі Картьє-Брессон).

Тема 9. Фотографія як засіб соціального активізму. Фотографія у боротьбі за права людини: документування соціальної несправедливості. Фотографія як голос маргіналізованих груп.

Екофотографія: екологічні проблеми та їх візуальна репрезентація. Глобальні проблеми через призму фотографії: зміни клімату, біженці, соціальні кризи.

Тема 10. Фотографія у взаємодії з новітніми технологіями. Штучний інтелект та фотографія: нові можливості та етичні виклики. Фотографія у метавсесвіті: цифрові аватари та віртуальні світи. NFT та фотографія: цифрова унікальність та проблеми авторських прав. Біометрія та спостереження: етичні аспекти використання фотографічних баз даних.

Тема 11. Види камер: огляд сучасного обладнання. Типи фотокамер: цифрові дзеркальні (DSLR), бездзеркальні (mirrorless), компактні камери, плівкові камери, великоформатні камери, середньоформатні. Особливості роботи з кожним типом камер: переваги, недоліки, області застосування. Камери спеціального призначення: підводні, панорамні, тепловізійні, дрон-камери.

Тема 12. Технічні властивості фотокамер. Матриця: види (CCD, CMOS), розмір, щільність пікселів, їхній вплив на якість зображення. Динамічний діапазон камери: що це і як його використовувати. Чутливість ISO: як працює, вплив на якість зображення та рівень шуму. Процесори обробки зображень у камерах: швидкість серійної зйомки, якість кольору.

Тема 13. Базові налаштування фотокамери. Режими зйомки: автоматичний, напівавтоматичний, ручний (M, A/Av, S/Tv, P). Баланс білого: як налаштувати для різних умов освітлення. Формати збереження файлів: JPEG, RAW, TIFF – переваги і недоліки.

Тема 14. Види об'єктивів та їх особливості. Основні типи об'єктивів: ширококутні, стандартні, телеоб'єктиви, макрооб'єктиви, фішай, tilt-shift. Фокусна відстань: вплив на перспективу, кут огляду, вибір об'єктива для конкретних завдань. Постійна і змінна фокусна відстань (фікси та зуми).

Тема 15. Устрій та властивості об'єктивів. Як працює об'єктив: конструкція, принцип дії лінз. Діафрагма: що це, як впливає на глибину різкості, експозицію та ефекти боке. Світлосила об'єктива: поняття, вплив на зйомку в умовах недостатнього освітлення. Визначення оптичних спотворень (аберації, дисторсія, віньєтування) та їх корекція.

Тема 16. Додаткові елементи для об'єктивів. Світлофільтри: UV, поляризаційні, ND-фільтри, градієнтні. Використання перехідників для об'єктивів. Бленди та захист об'єктивів.

Тема 17. Основи експонометрії: поняття і значення. Що таке експонометрія: її роль у фотографії. Типи експонометрів: вбудовані у камеру, ручні експонометри, смартфонні додатки. Типи вимірювання експозиції: матричне, точкове, центрозважене, часткове.

Тема 18. Трикутник експозиції: взаємодія ISO, витримки та діафрагми. Як працює трикутник експозиції. Налаштування кожного параметра для досягнення потрібного ефекту. Як взаємозв'язок параметрів впливає на експозицію та якість зображення.

Тема 19. Експозиція: теорія та практика. Що таке експозиція і як її контролювати. Поняття недоекспонування і переекспонування: як їх уникати. Експозиційна компенсація: застосування у складних умовах. Bracketing: серійна зйомка з різною експозицією.

Тема 20. Фокусування: автоматичне і ручне. Методи фокусування: точкове, зональне, стеження за об'єктом. Використання focus peaking для точного фокусування вручну. Техніка передбачення фокусу у спортивній і репортажній фотографії.

Тема 21. Швидкість затвора та рух у кадрі. Як витримка впливає на рух: заморожування, розмиття, панорамування. Техніка "довгої витримки" для художньої зйомки.
- Використання штатива та стабілізаторів для уникнення тремтіння кадру.

Тема 22. Робота з світлом: визначення оптимальної експозиції. Використання світлових схем для контролю освітлення. Використання градацій сірого для точного вимірювання експозиції. Як працювати з контрастними сценами: HDR, заповнення тіней, робота з рефлекторами.

Тема 23. Зйомка у складних умовах. Робота у низькому освітленні: підвищення ISO, стабілізація. Зйомка у сильному контровому світлі: використання фільтрів, експозаміри. Фотографія під час дощу, снігу та інших погодних умов.

Тема 24. Таймлапс і довга витримка. Основи таймлапсу: підбір обладнання, налаштування інтервалів. Довга витримка для зйомки руху води, зірок, нічних міських пейзажів.

Тема 25. Фотографія високої роздільної здатності. Панорамна зйомка: техніка, програми для об'єднання. Стекінг різкості для макрофотографії.
Використання техніки мультиекспозиції для художніх ефектів.

Тема 26. Передумови винаходу фотографії: технічні та культурні аспекти. Камера-обскура як основа ідеї фотографії. Винахід фотохімії: відкриття світлочутливих матеріалів (Йозеф Ніцефор Ньєпс, Луї Дагер). Перша фотографія: «Вид із вікна в Ле Гра» Ньєпса.

Тема 27. Дагеротипія як перший комерційний успіх фотографії. Розробка дагеротипа Луї Дагером. Поширення технології в Європі та Америці. Соціальні та культурні аспекти популярності дагеротипії: портрети, документування подій.

Тема 28. Калотипія, мокроколлодіонний процес і нові технічні відкриття.
- Вільям Тальбот і винахід калотипії: негативно-позитивний процес. Мокроколлодіонний процес: полегшення зйомки та підвищення якості зображення. Стерефотографія. Візитівка. Використання фотографії у подорожах і географічних дослідженнях.

Тема 29. Фотографія як документальна медіа. Військова фотографія: Кримська війна (Роджер Фентон), Громадянська війна в США (Меттью Брейді). Документування суспільних явищ і соціальних проблем (Джон Томсон, Джейкоб Ріс).

Тема 30. Фотографія як інструмент науки. Використання фотографії у біології, астрономії, антропології. Едвард Мейбрідж та рухомі зображення: хронофотографія. Використання фотографії в археології та антропології.

Тема 31. Пікторіалізм: фотографія як мистецтво. Фотографія у стилі живопису: використання художніх ефектів, м'якого фокусу. Основні представники: Генрі Піч Робінсон, Джулія Маргарет Камерон. Дискусії про статус фотографії як мистецтва.

Тема 32. Фотографічний авангард. Нове бачення. Сюрреалізм у фотографії 20-х років. Автономія фотографії: технічні й соціальні аспекти.

Тема 33. Перехід до «чистої фотографії» (straight photography). Альфред Стігліц і фотографія як незалежний вид мистецтва. Виникнення фотоклубів та фотографічних журналів. Нова речевість. Типологія та каталог як передумова концептуального переосмислення медіуму.

Тема 34. Репортажна фотографія. Діяльність FPL (Film and Photo League) та FSA (Farm Security Administration). Роботи Анрі Картьє-Брессона: вирішальний момент у фотографії. Робота фотоагентств, таких як Magnum. Фотографія великих історичних подій: війни, протести, культурні революції.

Тема 35. Післявоєнна фотографія: нові течії. Гуманістична фотографія, основні риси. Фокус на людях, їхніх емоціях, радостях і стражданнях. Оптимістичний настрій, віра в добро та спільноту. Чорно-біла плівка, що посилювала документальну виразність. Виставка «Рід людський» (The Family of Man, 1955) Кінець гуманістичної фотографії. Документальна фотографія стала більш критичною, відстороненою, концептуальною.

Тема 36. Snapshot photography: зміщення акцентів у 1960-х. Поява недорогих камер і популяризація аматорської фотографії. Основні риси snapshot photography. Інтуїтивний, імпульсивний спосіб зйомки. Відхід від чітких композицій і драматичних сюжетів. Акцент на особистому, інтимному житті, сексуальності, молодіжній культурі. Фотокнига Роберта Франка «Американці».

Тема 37. Новий документ (New Documents, 1967), виставка в МоМА, що стала переломним моментом у документальній фотографії, роботи Даяни Арбус, Лі Фрідландера та Гаррі Виногранда, які переосмислили документальний підхід. Основні риси «Нового документа». Відсутність відкритого соціального коментаря. Фотограф стає спостерігачем, а не моралізатором. Тексти та фотографії не дають прямих пояснень.

Тема 38. Нова топографія (New Topographics, 1975), розвиток концептуальних підходів. Основні риси Нової топографії. Фокус на зміненому людиною ландшафті. Відмова від драматизму та ідеалізованих пейзажів. Об'єктивність, нейтральність, використання великого формату.

Тема 39. Концептуальна фотографія. Фотографія у контексті сучасного мистецтва. Роботи Берншта і Хілли Бехер, Сінді Шерман, Андреаса Гурскі. Ідея серійності та документації.

Тема 40. Сучасна фотографія: від цифрової революції до NFT. Виникнення цифрової фотографії: технічні прориви та соціальні наслідки. Соціальні мережі як нова платформа для фотографів. NFT та фотографія як цифровий актив.

Тема 41. Витоки української фотографії. Перші фотографи в Україні: студії 19 століття. Фотографія у контексті національної ідентичності. Українська фотографія в епоху СРСР. Соцреалізм та пропаганда. Підпільні студії та художні проекти. Українська документалістика 80-х років. Харківська школа фотографії. Сучасні українські фотографи. Фотографія після незалежності: нові теми, стилі, техніки. Українські фотографи у світовому контексті.

Тема 42. Основні принципи роботи зі світлом у фотографії. Визначення та характеристики світла: інтенсивність, температура, колір, напрямок, жорсткість. Вплив світла на об'єкт: моделювання форми, текстури та об'єму. Баланс білого та колірна температура в роботі з різними джерелами світла. Використання експонетрії для точного контролю світла.

Тема 43. Природне (натурне) світло у фотографії. Сонячне світло: як змінюється протягом дня (ранкове, денне, вечірнє, сутінкове). Дифузне світло: хмарна погода, тіньова зона, відбите світло. Контрове світло та силуетні зображення. Робота з рефлекторами та флагами для корекції світла. Використання доступного освітлення в міських умовах (вуличні ліхтарі, неон, свічки).

Тема 44. Жорстке та м'яке світло. Жорстке світло: контрастні тіні, акцент на текстурі, використання спрямованих джерел. М'яке світло: плавні переходи тіней, розсіювачі, софтбокси, хмарна погода. Способи пом'якшення світла: софтбокси, рефлектори, зонти, просвітлюючі панелі.

Тема 45. Напрямки освітлення та їх вплив на об'єкт. Фронтальне світло: мінімізація тіней, рівномірне освітлення. Бокове світло: підкреслення текстури та об'єму. Контрове світло: ефектне відокремлення об'єкта від фону. Верхнє світло: природний вигляд, але може давати небажані тіні (наприклад, під очима). Нижнє світло: драматичний та незвичний ефект (часто використовується в хорор-фотографії).

Тема 46. Студійне освітлення: види джерел світла. Постійне світло: LED-панелі, галогенні лампи, флуоресцентні лампи. Імпульсне світло: студійні спалахи, моноблоки, генераторні спалахи. Комбіноване світло: змішування постійного та імпульсного освітлення. Особливості використання кожного виду джерел світла.

Тема 47. Основні світлові схеми у студійній фотографії. Rembrandt Lighting: класична схема з характерним трикутником світла під оком моделі. Loop Lighting: м'яка тінь під носом, яка підкреслює форму обличчя. Butterfly Lighting (Paramount Lighting): світло над моделлю, створює тінь у формі метелика під носом. Split Lighting: рівно розділяє обличчя на світлу та темну частину. Clamshell Lighting: двостороннє світло, що дає м'яке освітлення без різких тіней. Rim Lighting: використання контрового світла для виділення силуету. High-Key та Low-Key освітлення: високий та низький контраст у студійній роботі.

Тема 48. Модифікатори світла та їх вплив. Софтбокси: м'яке, рівномірне світло. Стрипбокси: вузькі джерела світла, підходять для контрового освітлення. Параболічні рефлектори: жорстке спрямоване світло. Б'юті-диск (beauty dish): підкреслення текстур шкіри у портретній фотографії. Френелівські лінзи: театральне та кінематографічне світло. Рефлектор, зміна напрямку і якості світла. Соти (grids): контрольоване світло, зменшення розсіювання. Гобо (GOBO-пластини): створення тіней та візерунків.

Тема 49. Робота з кольоровим світлом. Використання гелевих фільтрів для зміни колірної температури. Контрастні кольори в освітленні: гарячі й холодні тони. Ефекти змішаного освітлення (денне + штучне). Робота з кольоровим балансом у камері та на постобробці.

Тема 50. Освітлення в жанровій фотографії. Ключове світло та заповнююче світло. Використання контрового світла для відділення моделі від фону. Використання джерел світла для створення атмосфери. Яскраве спрямоване світло та високий контраст. Експерименти з кольоровими фільтрами та нестандартним освітленням. Точність контролю світла для підкреслення текстури та форми. Використання лайт-бокса для рівномірного освітлення. Використання золотого та блакитного часу для зйомки. Використання поляризаційних та нейтрально-сірих фільтрів. Нічна та астрономічна фотографія. Використання довгих витримок та штучного освітлення. Використання малювання світлом (light painting).

Тема 51. Мікс освітлення: поєднання різних джерел. Змішування природного та студійного світла. Балансування експозиції при змішаному освітленні. Використання заповнюючого спалаху при денному світлі.

Тема 52. Що таке композиція у фотографії. Визначення та значення композиції. Роль композиції у створенні виразного кадру. Функції композиції: організація простору, передача емоцій, управління увагою глядача.

Тема 53. Основні елементи композиції. Точка, лінія, форма, текстура, колір. Взаємодія елементів у кадрі. Аналіз реальних прикладів використання цих елементів у фотографії.

Тема 54. Принципи побудови композиції. Гармонія та баланс у кадрі. Ритм, симетрія, асиметрія. Напрямок руху візуального сприйняття.

Тема 55. Композиційний простір у фотографії. Поділ простору на передній, середній і задній плани. Робота з негативним простором. Глибина кадру та ілюзія тривимірності.

Тема 56. Точка зору і ракурс у композиції. Вибір ракурсу як інструмент побудови композиції. Перспектива: одноточкова, двоточкова, атмосферна. Вплив висоти камери на композицію.

Тема 57. Золотий перетин у фотографії. Пропорції золотого перетину: математичне обґрунтування. Спіралі та сітки золотого перетину у кадрі. Приклади використання золотого перетину у відомих фотографіях.

Тема 58. Ведучі лінії у композиції. Що таке ведучі лінії? Як лінії направляють увагу глядача. Використання ліній у пейзажній, архітектурній і портретній фотографії.

Тема 59. Фігура і фон: взаємодія та контраст. Як відокремити об'єкт від фону. Вплив розмиття фону (боке) на композицію. Контраст за кольором, текстурою і тоном.

Тема 60. Баланс у композиції. Візуальний баланс між різними елементами кадру. Статичний і динамічний баланс. Як розміщення об'єктів впливає на гармонію сцени.

Тема 61. Відхід від правил: творчий підхід до композиції. Роль інтуїції у побудові кадру. Свідоме порушення класичних правил композиції. Аналіз робіт, що демонструють нетрадиційний підхід.

Тема 62. Діагоналі та трикутники у композиції. Динамічний ефект діагоналей. Побудова композиції за принципом трикутників. Як ці техніки створюють напругу і рух у кадрі.

Тема 63. Фреймінг у фотографії. Використання природних і штучних рамок. Як рамка виділяє головний об'єкт. Приклади ефективного фреймінгу у фотографії.

Тема 64. Моноцентричність та поліцентричність. Побудова кадру навколо одного центрального об'єкта. Робота з декількома центрами інтересу. Як створювати гармонію між кількома точками фокусу.

Тема 65. Ритм і повторення у композиції. Як повторювані елементи створюють ритм. Використання повторення для побудови композиційної цілісності. Контраст повторюваних елементів.

Тема 66. Візуальне сприйняття композиції. Як око глядача "читає" кадр. Принципи гештальтпсихології у фотографії. Аналіз напрямків руху погляду у кадрі.

Тема 67. Розбір композиції у класичних та сучасних фотографіях. Аналіз робіт відомих фотографів з точки зору композиції. Вивчення кадрів, створених Зейгарником, для ілюстрації композиційних прийомів. Як аналізувати власні роботи.

Тема 68. Візуальні історії у фотографії. Як композиція допомагає розповідати історії. Відбір елементів для створення візуальної розповіді. Побудова кадру для серії фотографій.

Тема 69. Практика побудови композиції. Вправи на побудову кадру з різними композиційними техніками. Порівняння різних варіантів композиції для однієї сцени. Критика і аналіз робіт студентів.

Тема 70. Проект: створення серії фотографій із заданою композиційною концепцією. Планування серії фотографій з акцентом на композицію. Практична зйомка за визначеними темами. Презентація та обговорення результатів.

Тема 71. Колір як виразний інструмент у фотографії. Природа кольору: фізичні та психологічні аспекти. Як колір впливає на сприйняття образів. Основні принципи кольоросприйняття, їх застосування в фотографії.

Тема 72. Кольорове коло Іттена: основи гармонії. Побудова кольорового кола: основні, вторинні та третинні кольори. Відтінки, тони, насиченість, яскравість. Як правильно використовувати кольорове коло у композиції кадру.

Тема 73. Контраст кольорів: різновиди та їх вплив. Основні типи кольорових контрастів за Іттенем: Контраст за тоном. Контраст за кольором (хроматичний). Контраст за насиченістю. Контраст температури кольору. Контраст доповнюючих кольорів. Емоційний вплив різних контрастів на сприйняття. Приклади використання контрастів у відомих фотографіях.

Тема 74. Кольорова гармонія у фотографії. Комплементарні, аналогічні та тріадні кольорові схеми. Техніки створення гармонійної кольорової композиції. Гармонія кольорів у природному середовищі та штучних сценах.

Тема 75. Символіка кольорів у культурі та мистецтві. Як різні культури трактують кольори. Вплив кольору на емоційний фон глядача. Використання кольорів для передачі певного настрою чи повідомлення.

Тема 76. Базові форми у фотографії. Геометричні форми: коло, квадрат, трикутник, лінія. Органічні форми: природні структури та їхній вплив на композицію. Абстрактні форми у фотографії.

Тема 77. Динаміка форми: рух і стабільність. Взаємодія статичних і динамічних форм у кадрі. Як форми створюють напругу чи спокій у зображенні. Композиційний баланс форми: симетрія та асиметрія.

Тема 78. Принципи композиції за Йоганнесом Іттенем. Ритм у розташуванні форм. Контраст розміру та форми: великий-малий, відкритий-закритий. Прийоми заповнення кадру формами для підсилення візуальної виразності.

Тема 79. Світло і тінь як елементи форми. Як світло підкреслює або змінює форму об'єкта. Використання тіней для створення глибини та об'єму. Гра світла і тіні у мінімалістичній та концептуальній фотографії.

Тема 80. Текстура як продовження форми. Візуальна текстура: сприйняття матеріалу через фотографію. Взаємодія текстури з формою та світлом. Використання текстур для підсилення художнього ефекту.

Тема 81. Колір і форма як взаємодіючі елементи. Взаємний вплив кольору та форми на сприйняття. Як колір змінює характер форми. Приклади синергії кольору та форми у роботах відомих фотографів.

Тема 82. Ритм кольорів і форм. Побудова композиції через повторюваність кольорових форм. Ефекти руху і напрямку через використання ритму. Динамічний ритм у міських, природних і абстрактних сценах.

Тема 83. Психологія кольору і форми у фотографії. Як поєднання кольорів і форм створює певний настрій. Вплив кольорових форм на підсвідомість глядача. Практичні кейси застосування психології у портретній, рекламній та концептуальній фотографії.

Тема 84. Мінімалізм через колір і форму. Основні принципи мінімалістичної композиції. Використання простору (негативного простору) у кадрі. Відомі приклади мінімалізму у фотографії.

Тема 85. Практика: створення власної композиції на основі ідей Йоганнеса Іттена. Розробка кольорової схеми для конкретного сюжету. Планування форми і кольору в кадрі. Аналіз та критика створених робіт у контексті колористики та композиції.

Тема 86. Цифрова робота з кольором. Колірні моделі (RGB, CMYK, LAB) і їх застосування. Основи роботи з кольором у Photoshop та Lightroom. Профілювання кольору для друку і цифрових носіїв.

Тема 87. Колір і форма у постпродакшені. Як змінити кольорову гармонію у постобробці. Робота з формами через кадрування та ретуш. Вплив цифрових інструментів на авторське бачення фотографії.

Тема 88. Визначення жанру та його різновиди. Що таке портретна фотографія: визначення, основні особливості. Класифікація портретів: Класичний портрет – зйомка в студії або на локації, фокус на моделі. Художній портрет – підкреслення естетики, стилізація. Документальний портрет – реалістичний погляд на людину. Комерційний портрет – бізнес-портрет, рекламна зйомка. Фешн-портрет – акцент на стиль, моду, образ. Соціальний портрет – акцент на контексті та соціальному становищі моделі. Концептуальний портрет – втілення ідеї через візуальну метафору.

Тема 89. Технічний аспект портретної зйомки. Камери для портретної фотографії. Вибір між DSLR та бездзеркальними камерами. Середньо-форматні камери в портретній зйомці. Великий формат: студійна портретна фотографія. Використання аналогових камер для портретів. Об'єктиви для портретної фотографії. Оптимальні фокусні відстані. Середньо-форматні об'єктиви – особливості роботи. Світлосила та її роль у портретній фотографії (f/1.2 – f/2.8). Вплив різних типів оптики: Фікс-об'єктиви vs зум-об'єктиви. Особливості боке та глибини різкості. Світло у портретній фотографії.

Тема 90. Організація зйомки. Взаємодія з моделлю: Психологія портрету: як розкрити людину перед камерою. Поради щодо позиціонування моделей. Робота з професійними моделями та непідготовленими людьми. Вибір локації: студія vs природні умови. Підбір образів, одягу, макіяжу. Робота з реквізитом у портретній фотографії.

Тема 91. Комерційний аспект портретної фотографії. Бізнес-портрети: корпоративна зйомка, особливості. Фешн-портрет: комерційні фотосесії, робота з брендами. Рекламний портрет: продаж через зображення. Вартість роботи фотографа, прайс, підготовка комерційної зйомки. Побудова портфоліо для комерційної портретної фотографії.

Тема 92. Авторський портрет та його культурний аспект. Портрет як мистецтво: відображення характеру та емоцій. Використання символіки та метафор у портреті. Роль портрету в соціальних та культурних контекстах. Сучасні тенденції у портретній фотографії.

Тема 93. Постобробка портретних фотографій. Основні принципи ретуші в Adobe Photoshop та Lightroom. Частотний поділ для ретуші шкіри. Додаткове підсвічування та затемнення (Dodge & Burn). Обробка кольору: тонування, стилізація. Використання плагінів та AI у ретуші портретів. Особливості ретуші у різних жанрах портрету.

Тема 94. Портрет як сучасне мистецтво. Портрет у галереях та музеях. Вплив сучасних медіа на портретну фотографію. Роль соціальних мереж та цифрових платформ. NFT та портретна фотографія в цифровій ері.

Тема 95. Визначення жанру та його різновиди. Що таке натюрморт у фотографії: основні особливості жанру. Відмінності між фотографічним натюрмортом та класичним живописним натюрмортом. Основні види натюрморту.

Тема 96. Технічний аспект натюрмортної зйомки. Камери для натюрморту. Використання DSLR та беззеркальних камер. Середньо-форматні камери для студійного натюрморту. Використання великоформатних камер для класичного натюрморту. Об'єктиви для натюрморту. Світло у натюрморті.

Природне світло: Використання віконного світла та відбивачів. Робота з тінями та контровим світлом. Студійне світло: Жорстке світло vs м'яке світло. Використання постійного та імпульсного освітлення. Модифікатори світла: софтбокси, стрипбокси, рефлектори, соти, гелі. Малювання світлом у натюрморті: використання тривалих експозицій.

Тема 97. Композиція у натюрморті. Групування предметів: Динамічні vs статичні композиції. Контраст форми та текстури. Колірна гармонія у кадрі. Використання негативного простору.

Тема 98. Організація натюрмортної зйомки. Вибір предметів та їх значення у кадрі. Фон та підкладки: текстури, тканини, скло, метал. Використання додаткових елементів: дим, вода, лід, пар. Стилiзація натюрморту: Вплив мистецьких стилів (бароко, модерн, мінімалізм). Сучасні тенденції в оформленні натюрморту.

Тема 99. Комерційний натюрморт та продуктова зйомка. Основні завдання комерційного натюрморту. Фуд-фотографія: Освітлення для фуд-фотографії. Використання фуд-стилістики у кадрі. Рекламна зйомка предметів: Використання чистого білого фону. Техніки зйомки глянцевого та прозорих предметів. Робота з поляризаційними фільтрами.

Тема 100. Авторський натюрморт та його культурний аспект. Натюрморт як спосіб вираження ідеї. Використання символіки у натюрморті. Натюрморт у соціальному та політичному контексті. Вплив епох та стилів на сучасні натюрморти.

Тема 101. Концептуальний натюрморт. Як предмети можуть передавати глибокий сенс. Використання абстрактних форм та текстур. Гра з освітленням, відображенням та спотворенням. Натюрморт як експериментальний жанр.

Тема 102. Постобробка натюрморту. Основні принципи обробки у Photoshop та Lightroom. Корекція кольору та стилізація. Видалення небажаних дефектів. Робота з контрастом та деталізацією. Додавання ефектів (глибина, плівкові текстури).

Тема 103. Натюрморт у сучасному мистецтві. Вплив цифрових технологій на жанр. Натюрморт у кіно, рекламі, VR та CGI. NFT та цифровий натюрморт.

Тема 104. Історія пейзажної фотографії. Витоки пейзажної фотографії: від перших дагеротипів до робіт класиків XIX століття. Значення пейзажу в різні епохи: романтизм, модерн, реалізм. Вплив Анселя Адамса та зони системи на пейзажну фотографію. Порівняння класичних і сучасних підходів до пейзажу: нові технології, концептуальні зміни.

Тема 105. Камери для пейзажної фотографії. Переваги використання форматних (карданних) камер для пейзажів: контроль перспективи та різкості. Дзеркальні та бездзеркальні камери: можливості, переваги, приклади моделей. Використання середньоформатних камер (наприклад, Hasselblad, Phase One) для високодеталізованих пейзажів. Компактні камери для подорожей: баланс між зручністю та якістю. Роль дронів у сучасній пейзажній фотографії.

Тема 106. Експонометрія та принципи зонної теорії Анселя Адамса. Основи зонної теорії: від темного до світлого, 11 зон яскравості. Як зонна теорія допомагає у виборі експозиції для пейзажів. Використання ручних експонометрів у пейзажній фотографії. Практичні приклади: як правильно експонувати складні сцени (сонце, туман, контрове світло).

Тема 107. Композиція у пейзажній фотографії. Класичні композиційні прийоми: правило третин, золотий перетин, діагоналі. Використання негативного простору у пейзажах. Вивчення композиції в мінімалістичних пейзажах на прикладі робіт Майкла Кена. Вплив ліній, форм і текстур на побудову кадру. Робота з масштабом і глибиною у кадрі: людина в контексті пейзажу.

Тема 108. Техніка та налаштування камери для пейзажу. Використання штатива: стабільність, експозиція на довгих витримках. Об'єктиви для пейзажу: ширококутні, стандартні, телефото. Гіперфокальна відстань: як отримати максимальну різкість у пейзажах. Використання фільтрів: Поляризаційний фільтр для насичення кольорів і усунення відблисків. Градієнтні нейтральні фільтри для роботи зі складним освітленням. Нейтрально-сірі фільтри для довгих витримок. Робота з балансом білого для точного передавання кольорів.

Тема 109. Кольорова пейзажна фотографія. Принципи роботи з кольором у пейзажах. Використання теорії кольору Йоханеса Іттена для створення гармонійних композицій. Передача емоцій через кольорові контрасти (теплий/холодний). Роль часу доби: золоті та блакитні години, переваги ранкових і вечірніх зйомок.

Тема 110. Чорно-білі пейзажі. Чорно-білий пейзаж як інструмент мінімалізму та виразності. Вибір сцен для чорно-білої фотографії: текстура, форми, контрасти. Аналіз робіт Анселя Адамса і Майкла Кена. Постобробка чорно-білих зображень: підсилення контрасту, зонування.

Тема 111. Мінімалізм у пейзажній фотографії. Основи мінімалізму: простота, негативний простір, гармонія. Вплив робіт Майкла Кена на сучасну пейзажну фотографію. Технічні аспекти: як спрощувати композицію за допомогою фокусування на деталях. Використання однорідних текстур і великих кольорових площин.

Тема 112. Сучасні підходи до пейзажної фотографії. Пейзаж у цифрову епоху: HDR, панорамна фотографія, дрони. Концептуальний пейзаж: фотографія як візуальне мистецтво. Вплив екологічної проблематики на сучасну пейзажну фотографію. Техніки багатокадрової зйомки для складних сцен.

Тема 113. Робота зі складними умовами освітлення. Як фотографувати в тумані, снігу, дощі та при низькому освітленні. Використання довгих витримок для передавання руху (водоспади, хмари). Прийоми роботи із сонцем і відблисками.

Тема 114. Пейзажна фотографія як засіб самовираження. Як знайти свій стиль у пейзажній фотографії. Робота з особистими проєктами: створення серій та колекцій.

Тема 115. Порівняння традиційного та сучасного розуміння пейзажу. Класичний пейзаж: увага до деталей і технічна досконалість. Сучасний підхід: символізм, експеримент, зміна акцентів на концептуальність. Вплив урбанізації на пейзажну фотографію.

Тема 116. Визначення жанру та його різновиди. Що таке репортажна фотографія: визначення, особливості. Відмінності репортажної фотографії від інших жанрів. Основні види репортажної фотографії: Новинний репортаж – оперативна зйомка для ЗМІ. Документальний репортаж – довгострокове висвітлення подій. Соціальний репортаж – гуманітарні теми, соціальні проблеми. Воєнний репортаж – зйомка конфліктів, катастроф, гуманітарних криз. Політичний репортаж – події, що формують політику держав. Спортивний репортаж – динамічні кадри змагань. Культурний та розважальний репортаж – концерти, фестивалі, події. Street-фотографія як репортаж – зйомка міського життя.

Тема 117. Історія репортажної фотографії. Витоки жанру: перші документальні фотографії (XIX століття). Військовий репортаж: фотографія у Кримській війні, Громадянській війні в США. Фотографія у війнах XX століття: Р. Капа, Л. Бресон, Д. Маккалін. Створення агентства Magnum Photos і розвиток документалістики. Поява цифрових технологій, мобільної журналістики, соціальних мереж.

Тема 118. Технічний аспект репортажної фотографії. Камери для репортажу. Вибір камери: DSLR vs бездзеркальні (Canon R, Sony A9, Nikon Z9). Використання компактних та мобільних рішень (Ricoh GR, Leica Q, смартфони). Вимоги: швидкість автофокусу, динамічний діапазон, автономність. Вибір б'єктиву для репортажу. Світлосильні зуми (24-70 мм, 70-200 мм). Фікс-об'єктиви (35 мм, 50 мм, 85 мм) для портретів і вуличних сцен. Телевики (300 мм, 400 мм) для спортивного і військового репортажу. Ширококутники (16-35 мм) для динамічних сцен.

Тема 119. Світло у репортажній фотографії. Використання природного світла та баланс білого. Зйомка у складних умовах (ніч, дощ, туман, вогонь, задимлення). Використання спалахів та світлових модифікаторів у польових умовах.

Тема 120. Зйомка в надскладних та військових умовах. Роль локального фіксера у військових та надзвичайних подіях. Співпраця фотографа з місцевими журналістами, перекладачами, активістами. Організація доступу до закритих територій, спілкування з військовими.

Тема 121. Безпека під час зйомки війни та кризових ситуацій. Основні правила виживання у зонах бойових дій. Використання бронежилета та шолома: рівні захисту. Правила поведінки під час обстрілів, вибухів, сутичок. Юридичні аспекти: що можна і не можна фотографувати у військовий час. Етичні аспекти: моральні дилеми військових фотографів.

Тема 122. Композиція у репортажі. Використання геометрії, ліній, переднього і заднього плану. Як передати рух і драматизм у кадрі.

Тема 123. Вплив телебачення, інтернету та відео на репортаж. Як телебачення змінило роль репортажного фотографа. Поява мобільної журналістики, citizen journalism. Фото vs відео: чи може фотографія конкурувати з відеоконтентом? Соціальні мережі як платформа для репортажної фотографії.

Тема 124. Відмінності зйомки для інформаційних ресурсів та довгострокових документальних проєктів. Оперативний новинний репортаж vs довготривала документальна історія. Фоторепортаж для новин: що важливо передати? Довгострокова документальна серія: як вибудовувати наратив?

Тема 125. Значення сторітелінгу та тексту у репортажі. Фотографія як історія: як через один кадр передати суть події. Взаємодія тексту та зображення: підписи, пояснення, метадані. Як побудувати фоторепортаж, що зачепить емоційно.

Тема 126. Види документальної фотографії та їхні особливості. Фоторепортаж з місця подій – миттєве відображення події. Фотонарис – дослідження соціальних чи культурних явищ. Фотоесе – візуальний наратив із глибоким змістом. Фотоцикл – серія фото, об'єднаних тематично. Фотосерія – послідовність знімків, що розповідають історію.

Тема 127. Документальна фотографія як мистецтво. Основні засади документальної фотографії. Відмінність документальної фотографії від постановочної. Художні прийоми у сучасній фото-документалістиці. Використання кольору та чорно-білої фотографії. Вплив кінематографічних технік на документальну фотографію.

Тема 128. Представники сучасної документалістики. Війни, конфлікти, соціальні кризи. Портретна документалістика. Гуманітарні катастрофи. Довгострокові проєкти. Сучасна українська фотодокументалістика. Документальні серії про соціальні проблеми.

Тема 129. Визначення сучасної фотографії як медіума мистецтва. Зв'язок фотографії з іншими видами мистецтв. Перехід від документальності до інтерпретації ідей. Роль фотографа як автора, що створює нові реальності.

Тема 130. Між медіумом та концепцією. Дослідження відходу від технічної майстерності як основи до художньої складової. Фотографія як дослідження і критика суспільства. Використання комбінованих технік (цифрові маніпуляції, колажі, інтеграція з іншими медіа).

Тема 131. Фотографія як документ і як мистецтво. Як фотографія змінює сприйняття історичних подій. Постдокументальна фотографія: суб'єктивний погляд автора. Розмивання меж між репортажем і художнім висловлюванням.

Тема 132. Ключові теми сучасної фотографії. Соціальні проблеми: ідентичність, гендер, політика, екологія. Дослідження повсякденності через мистецтво. Психологія простору: урбанізм і особистий простір у фотографії.

Тема 133. Концептуальна фотографія: пошук ідеї. Роль ідеї у фотографії: як концепція визначає форму. Зйомка серій як засіб розкриття складних тем. Використання метафор, символів і знаків для передачі змісту.

Тема 134. Робота з текстом і контекстом. Інтеграція тексту у фотографію: художні та інформативні рішення. Контекст як ключ до розуміння фотографічного образу. Переосмислення архівних фотографій і робота з історичними матеріалами.

Тема 135. Дослідження суб'єктивності у фотографії. Особистий досвід як частина фотографічного проєкту. Робота з інтимними темами: сім'я, спогади, самоідентичність. Автопортрет як форма самовираження.

Тема 136. Вплив цифрових технологій на фотографію. Як розвиток технологій змінив доступність та естетику фотографії. Роль соціальних медіа у створенні нових форматів фотографії. Гібридні форми фотографії: VR, AR, AI-генерація.

Тема 137. Маніпуляція і реальність у цифровій фотографії. Питання автентичності: чи може маніпульована фотографія залишатися правдивою? Візуальні стратегії створення "альтернативної реальності". Критика цифрової фотографії як "недосяжної істини".

Тема 138. Архіви та постпам'ять у сучасній фотографії. Використання архівних матеріалів у створенні сучасних фотопроектів. Роль пам'яті та історії у формуванні сучасного візуального наративу. Фотографія як засіб відновлення втраченого.

Тема 139. Фотографія як частина перформансу. Взаємодія фотографа, моделі й простору. Фотографічний перформанс: взаємозв'язок між зйомкою і глядачем. Візуальні експерименти: рух, час, взаємодія.

Тема 140. Межі між постановкою та спонтанністю. Постановка як засіб передачі емоцій і значення. Робота з "випадковими" моментами у зйомці. Дослідження спонтанного життя як частини фотосерій.

Тема 141. Візуальна культура та фотографія. Як фотографія впливає на наше розуміння світу. Масова культура і зображення як засіб маніпуляції. Розширення меж фотографії у сучасному світі.

Тема 142. Фотографія у музеях і галереях. Як виставляють фотографію в сучасних інституціях. Вибір формату, друку, оформлення. Кураторство фотопроектів.

Тема 143. Ринок сучасної фотографії. Комерційна і художня цінність сучасних фотографій. Тенденції ринку: NFT, обмежений тираж, ексклюзивність. Як фотографу знайти своє місце у світі мистецтва.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
відповіді здобувача на атестаційному екзаміні з майстерності оператора
у виробництві аудіовізуальних творів

Відповідь здобувача відповідає високому рівню («відмінно»), якщо вона містить повне, розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу; відображає чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку і взаємодії, правильне формулювання тлумачень відповідних понять; свідчить про знання назв і змісту передбачених програмою інформаційних джерел; містить аналіз змістового матеріалу, самостійні висновки здобувача, формулювання та аргументацію його точки зору; логічно і граматично правильно викладена.

Відповідь здобувача відповідає середньому рівню («добре»), якщо вона виявляє загальмовисокий рівень знань здобувача щодо всієї програми навчальної дисципліни та практично відповідає викладеним вище вимогам, однак, при цьому не містить самостійного аналізу питання або не повністю аргументована, або не містить окремих елементів чи ознак, які не є суттєвими для характеристики предмету питання; або містить незначні неточності, які не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття тощо).

Відповідь здобувача відповідає низькому рівню («задовільно»), якщо вона є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет питання, є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту джерел інформації щодо питання, нечіткі характеристики відповідних явищ; не є аргументованою, не містить посилань на інформаційні джерела; свідчить про наявність прогалин у знаннях здобувача; викладена з істотним порушенням логіки подання матеріалу; містить багато теоретичних помилок.

Відповідь оцінюється «незадовільно», якщо здобувач не відповідав на питання білету, або відповідь є неправильною, не розкриває сутності питання, або допущені грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань у здобувача, або їх безсистемність та поверховість, невміння сформулювати думку та викласти її, незнання основних положень навчальної дисципліни.

КРИТЕРІЇ ВИСТАВЛЕННЯ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ
на атестаційному екзаміні з майстерності оператора у виробництві аудіовізуальних творів

При виставленні підсумкової оцінки на комплексному державному екзаміні з фаху комісія виходить з того, що всі складові державного екзаміну є рівноцінними, а підсумкова оцінка визначається на основі обчисленої середньої арифметичної оцінки з округленням до сотих часток.

Крім цього враховуються загальні вимоги до виконання завдань, що забезпечують максимальну оцінку:

- здатність до застосування знань, їх диференціювання, інтеграції та уніфікації аналізу фактів, подій, прогнозу результатів;
- правильність рішень, інтерпретації матеріалів, схем, графіків, діаграм які здобувач використовує в якості аргументів;
- повнота структури відповіді (постановка задачі, схема відповіді, висновки, оцінка існуючих поглядів на питання);
- грамотність, лаконізм і логічність, послідовність викладу.

**ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПІДГОТОВКИ
до атестаційного екзамену
з майстерності фотографа**

1. Основні види світла у фотографії та техніки роботи з ним.
2. Актуальні джерела природного та штучного світла у фотографії.
3. Сучасні формати зберігання фотографій (RAW, JPEG тощо). Їхні переваги та недоліки.
4. Основні етапи реалізації фотозйомки – від планування до постобробки.
5. «Закриті» та «відкриті» композиції у фотографії. Їхнє застосування та вплив на виразність знімка.
6. Драматургія у фотографії: як побудова кадру впливає на сприйняття історії.
7. Використання побутових та професійних джерел світла під час фотозйомки.
8. Виразність фотографії та засоби досягнення художнього ефекту.
9. Вплив фокусної відстані об'єктива на передачу перспективи у знімку.
10. Засоби гармонізації композиції у фотографії.
11. Зйомка на відкритій місцевості: робота з природним освітленням залежно від положення сонця.
12. Особливості зйомки натюрморту. Роль деталей у створенні композиції.
13. Зйомка пейзажів: ключові аспекти та створення атмосфери у кадрі.
14. Поняття «фотографічна композиція». Основні принципи її побудови.
15. Композиційні лінії у фотографії. Їхнє значення для досягнення виразності.
16. Побудова композиції із застосуванням об'єктів переднього плану.
17. Основи композиції кадру: створення акцентів через світло, лінії та кольори.
18. Кут огляду об'єктива: види об'єктивів і їхній вплив на результат.
19. Можливості динамічної фотографії для створення просторово-часових ефектів.
20. Постобробка фотографій як творчо-технічний етап створення художнього знімка.
21. Популярні прийоми фотографії: зйомка під різними кутами, використання тіней тощо.
22. Вплив освітлення та композиції на інтерпретацію фотографічної історії.
23. Кольорова температура, баланс білого та їхнє практичне застосування у фотографії.
24. Особливості документальної фотографії: репортажна, постановочна та жанрова зйомка.
25. Композиції з використанням короткофокусних і довгофокусних об'єктивів.
26. Робота фотографа-документаліста: ключові прийоми та виклики.
27. Принципи створення «внутрішньокадрового» монтажу у фотографії.
28. Портретна зйомка: особливості роботи в інтер'єрі, студії та на природі.
29. Прийоми фотографічної майстерності: перспективи, світло, фокус та інші техніки.
30. Основи роботи фотокамери: конструкція та принципи її функціонування.
31. Зйомка у певний режимний час доби (золота година).
32. Специфіка створення фотопроектів, побудованих на серії знімків.
33. Спеціальна техніка для стабілізації камери під час зйомки.
34. Освітлювальні прилади: способи фокусування, розсіювання та відбивання світла.
35. Техніка безпеки під час фотозйомок.
36. Умови підготовки матеріалів для подальшої обробки та друку.
37. Організація фотосесії.
38. Як складається кошторис для реалізації фотопроекту?
39. Образотворчі засоби у фотографії.
40. Правила фото- та кінокомпозиції.
41. Композиційні форми.
42. Побудова фотознімка з урахуванням особливостей сприйняття візуально-образної інформації.
43. Огляд композиційних прийомів живопису та їх впливу на фотографію.
44. Документальність і художність фотозображення.
45. Побудова зображення, робота над композиційним рішенням кадру.

46. Робота з крупністю плану.
47. Ракурс, вибір висоти точки зйомки.
48. Лінійна перспектива фотозображення.
49. Визначення межі кадру.
50. Смысловий та образотворчий центр кадру.
51. Принцип рівноваги при заповненні картинної площини.
52. Ритмічний малюнок кадру.
53. Об'єкт і фон у кадрі, взаємодія та взаємовідносини.
54. Світлове рішення кадру.
55. Тональне рішення кадру.
56. Передумови виникнення художньої фотографії.
57. Технології 19-го сторіччя та їхній вплив на мистецтво фотографії.
58. Еволюція фотографії від наукової документації до інструмента мистецтва.
59. Особливості британської хай-арт фотографії Генрі Піча Робінсона та Оскара Рейландера.
60. Основні характеристики та технічні прийоми пікторіалізму.
61. Внесок Альфреда Стігліца у розвиток модерної фотографії.
62. Пряма фотографія та її значення у документальних проектах.
63. Роль фотографії в авангардному мистецтві.
64. Вплив Другої світової війни на розвиток фотографії.
65. Гуманістична фотографія та значення виставки «Рід людський».
66. Вплив фотографічного відділу МоМА на світову фотографію.
67. Агенція «Magnum Photos» та її роль у фотографічному середовищі.
68. Значення снєпшот-фотографії.
69. Концепція «Нового документа» у фотографії.
70. Типологія та каталогізація як методи документування.
71. Основні етапи розвитку комерційної фотографії.
72. Арт-фотографія: риси та характеристики.
73. Провокативність творчості Хельмута Ньютона.
74. Вплив нових медіа та соцмереж на фотографію.